

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in po-
šiljajo uredništvu lista „Mir“
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure
popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni
strani lista napišejo, druga
stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor
priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne
sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med
besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat;
minimum 24 cm². — Za poslano se
plačuje po 15 h, za parte, zahvale in
izjave po 20 h za 1 cm². — Za male
oglasila se plačuje po 4 h, debelo tiskano
6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h.
Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej.
Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVI.

Celovec, 16. novembra 1917.

Št. 46.

Kaj bo z Galicijo?

Iz Berolina je zadnji čas prišlo poročilo, da se nemška in naša vlada pogajata glede novega poljskega kraljestva: Nemčija da se je sprijaznila z načrtom, da stopi poljsko kraljestvo v personalno unijo z našo monarhijo, zato pa se priklópi vsa Galicija Poljski. Poljska bi bila torej samostojna država, njen kralj pa bi bil naš cesar. Nemčija bi se pa odškodovala s tem, da priklópi Litvansko in Kurlandsko v severni Rusiji, ki ju je zasedla.

Ta vest je v državnem zboru povzročila veliko razburjenje. V proračunskem odseku sta takoj dala duška nevolji socialdemokrat Ellenbogen in dr. Korošec. Najbolj razburjeni so pa Rusini, ki naj bi bili na milost in nemilost izročeni Poljakom. Opozicija je proračunski odsek razbila. Drugi dan, 10. nov., je opozicija v zbornici stavila sedem interpelacij glede tega vprašanja in sicer Rusini, Jugoslovani, Čehi, socialni demokrati, dunajski svobodomislecí, Romuni in ukrajinski socialisti. Interpelanti so svoja vprašanja utemeljevali.

Posl. dr. Korošec je izjavil, da bi taka rešitev poljskega vprašanja pomenila vznemirjanje evropskega miru. Jugoslovani smo s svojimi simpatijami popolnoma na strani poljskega naroda in mu želimo svobodno, pa tudi nedeljeno domovino. Ker pa se hoče tudi rusinski del Galicije priklópati Poljski, bi Rusini bili v Poljski v manjšini, kakor Čehi in Jugoslovani tukaj. S tem bi bila naša usoda za vedno zapečatená. Mi hočemo rešitev poljskega vprašanja v zvezi in istočasno s rešitvijo jugoslovanskega, ukrajinskega in češkega vprašanja. Enako stališče zavzemajo tudi drugi interpelanti.

Rusin Petruševič stavi vse upe na mirovni kongres, češ, da bodo tam zastopniki narodov, najbrž tudi zastopniki ukrajinske države.

Soc. demokrat Seitz pravi, da ne bodo tajni diplomatski dogovori reševali takih vprašanj, ampak mirovna pogajanja bodo sklepali narodi, narod z narodom.

Ministrski predsednik dr. Seidler je izjavil, da poljsko vprašanje še ni rešeno in se bo rešilo v parlamentu.

O tem odgovoru se je otvorila debata, v kateri so poslanci dali duška svoji nevolji, češ, da izjava ministrskega predsednika ni dovolj jasna. Za Jugoslovane je govoril posl. Ravnihar.

Cesar v nevarnosti.

Iz Celovca se je odpeljal cesar čez Trbiž v Žemono in Videm. Dne 10. je bil z bolgarskim kraljem v Gorici in Palmanovi. Bolgarski kralj, s katerim sta prišla na Goriško tudi njegova sinova Boris in Ciril, se je iz Palmanove odpeljal na bojišče, cesar Karel pa je pri Červinjanu nadzoroval čete. Na povratku je hotel cesar v bližini Rude z avtomobilom prevoziti hudournik, ki je bil pred nekaj časa še precej suh in ki teče sporedno s Sočo. Pri tem je cesarjev avtomobil zavozil nad nekim malim jezom v pregloboko vodo in obtičal. Tudi tovarni avto cesarjevega avtomobila ni mogel potegniti iz vode. Tedaj sta šla v vodo cesarjev služabnik Reisenbichler in stražmojster Tomek od cesarjeve telesne garde, da bi cesarja prenesla na suho. Tu se je zgodila nesreča. Pod nogami cesarjevega sluga se je začelo trgati kamenje ob jezu. Voda je pljusnila čez jez in odnesla slugo, z njim pa cesarja, ki ni hotel izpustiti svojega služabnika, s cesarjem pa Tomka, ki tudi ni izpustil cesarja. Deroči valovi so trojico valili naprej. Brat cesarice Zite, princ Feliks parmski, je prišel v spremstvu k vodi ravno v trenutku nesreče. Obleden v kožuh in v orožju je brez pomisleka skočil v valove za cesarjem, tako tudi cesarjev šofer, neki oficir.

Vsem se je posrečilo, za silo oprijeti se vrbe, ki je rastla v strugi. Drugi so med tem hiteli ob bregu doli. Rešilna akcija je bila težavna, ker se je breg udiral, pa tudi primerne orožja niso imeli. Ker so bili bruni, ki so jih dobili, prekratki, je skočilo več šoferjev brez pomisleka in kljub vrtincem v vodo, da bi napravili zvezo s ponesrečenimi. Cesar se je za silo držal vrbe, ki se je vsled vodne sile vedno pripogibala in je cesarja vedno iznova do vratu potiskala v vodo. Cesar je ostal ves čas popolnoma miren. Mirno in določno je odgovarjal na klice svojih rešiteljev. Ko je bila napravljena med bregom in vrbo zveza, cesar ni hotel biti prvi rešen, ampak je mislil le na druge. Šele na nujno brezobzirno pozivanje se je dal cesar rešiti. Opirajoč se ob bruno, je plaval k bregu, kjer je ostal, dokler niso bili vsi rešeni. „Je pač vojna, ki marsikaj zahteva,“ je dejal cesar, ko je zopet stopil v avto, ki ga je odvedel v njegov stan. Cesar se počuti dobro. Še isto noč po rešitvi je sprejemal poročila. Cesarico, ki je cesarja čakala, da se povrne, je cesarjevo spremstvo polagoma obvestilo o nesreči. Rešiteljem se je cesarica ginjeno in toplo zahvalila.

Drugi dan je prišel na italijansko bojišče nemški cesar Viljem. Na mali postajici na visoki kraški planoti je izstopil. Cesarja sta se prisrčno pozdravila. Nemški cesar je našemu takoj čestital k srečni rešitvi. Cesar Viljem je obiskal tudi cesarico Zito. Kmalu nato je došel bolgarski kralj Ferdinand s sinovoma Porisem in Cirilom.

Cesar v Celovcu.

Cesarjev prihod v Celovec je bil napovedan šele dan popred. Že tekom dopoldneva je izvedelo o tem vse občinstvo in v vsej naglici so se delale priprave. Točno ob pol 8. uri zjutraj je dospel cesar z vlakom v Celovec v spremstvu načelnika kabinetne pisarne, gen. inf. barona pl. Matere, in šefa gen. štaba, barona pl. Arza. Po kratkem pozdravu na kolodvoru, kjer je čakal cesarja dež. predsednik z nekaterimi dostojanstveniki, se je cesar peljal v mesto. Po kolodvorski ulici so delali špalir in pozdravljali cesarja, ki je prijazno odzdravljaj, šolarji in drugo občinstvo. Ko se je cesar približal trgu cesarja Fr. Jožefa, je zaigrala vojaška godba cesarsko himno. Kmalu nato se je prikazal vladar, navdušeno pozdravljen. Takoj je izstopil in stopil najprej k poveljniku častne kompanije, s katerim se je nekaj časa pogovarjal; nato je nagovoril tri vojake, katerih prsa je krasilo več odlikovanj. Nagovoril je več moč častne stotnije in jih prijazno pozdravljaj. Nato je odšel k paviljonu, pred katerim mu je stolni prošt Bittner ponudil aspergile. Cesar se je odkril in prekrizal. V paviljonu so mu bili predstavljeni mati g. deželnega predsednika in ga. baronica Viljemina pl. Mylius, g. dvorni svetnik Fr. baron pl. Aichelburg-Labia in c. kr. komornik ritmojster Evgen grof Rosenberg-Orsini. Hčerka podžupana Racha je lepo deklamirala pozdrav cesarju. Cesar se ji je zahvalil in ji dal izročiti brošo z začetnimi črkami cesarjevega imena. Nato je cesarja pozdravil župan Wetzlar.

Cesarjev nagovor.

Cesar je odgovoril z jasnim in močnim glasom: Zahvaljujem se Vam, gospod župan, za tople sprejem in poklonitev, ki ste mi jo napravili v imenu občinskega sveta.

Danes šele izvršujem dolgotrajni namen, obiskati svojo glavno deželno prestolnico Celovec, katerega se od prej prijetno spominjam, in odkrito obžalujem, da mora biti ta obisk vsled svetovnoizgodovinskih dogodkov, ki drug drugega silijo, tako kratek.

Toda hotel sem, ko naši uničujoči udarci sovražnika na jugu mečejo ob tla in ga od mej moje države odrivajo, priti v svojo ljubljeno voj-

vodino Koroško, katere hrabri sinovi so v vseh hudih bojih svojo ljubezen do cesarja in domovine, svojo zvesto udanost do mene in moje hiše tolikokrat s svojo krvjo zapečatili, katere doma ostali prebivalci z vzgledno potrpežljivostjo prenašajo pomanjkanje in so pri lajšanju vojne vsak čas pokazali pravo požrtvovalnost.

Nikdar ne bom pozabil, kako so se moji vrli Korošci držali in izrekam jim vsem svojo cesarsko zahvalo.

V teh hudih časih je tudi ta spomenik nastal, delo miru, v vojni izvršeno, kot znak zahvale mojemu v Bogu pokojnemu prastricu, ki se ga hočemo čestitljivo spominjati v slovesnem trenutku, ko zastor pade.

Zastor je padel in zvoki cesarske himne so zadoneli. Mil. gosp. stolni prošt Bittner je ob asistenci (gg. Millela, Smodej, Zedischnigg, Czermak, Kopp, Lamprecht st., Kienberger in Dobernik) blagoslovil spomenik.

Nato je predstavljal g. deželni predsednik cesarju razne osebe. Cesar je nagovoril gg.: kiparja Kassina, dr. Jožefa Lemischa, dvornega svetnika Winklerja, Hönlingerja, barona Sternecka, drja. Art. Lemischa, viteza Maksa Burgerja, dvornega svetnika Mayerhoferja, deželnosodnega predsednika drja. Bouvierja, pl. Canavala, podžupana Racha, obč. svetn. Keuschnigga, Riedla, dr. pl. Kleinmayra, stavb. svetnika Barboreka in več oficirjev.

Med navdušenim pozdravljanjem se je ljudomili cesar odpeljal zopet na kolodvor.

Kerenjski strmoglavljen in zmagovalec.

Boljševiki z voditeljem Leninom na čelu so v Petrogradu dobili skoro vso moč v roke. Dosegli so, da se je za 6. novembra sklical kongres delavskih in vojaških svetov iz vse Rusije. Ta trenotek so smatrali za ugoden, da strmoglavijo Kerenjskega. Ker so imeli zase večino posadke v Petrogradu, se jim je to posrečilo. Zaprli so vse ministre, le Kerenjski je pobegnil, pa vrnil se je z armado in je 10 km pred Petrogradom porazil Lenínove čete. Vojaki, ki se na fronti niso marali bojevati, so se tu med sabo borili, znak, kaka zmešnjava vlada na Ruskem. Počakati je treba zanesljivejših poročil, kakor so dosedanja.

Kako je z vojsko.

Vojna proti Italiji se za nas ugodno razvija. Italijani so vrženi onstran Piave. Glavni boji pa se sedaj vršijo s tirolske strani, kjer se je Hötendorfovi armadi posrečilo premagati dve glavni obrambni utrdbi na meji. Zavzeto je tudi mesto Feltre ob gornji Piavi. Italijani se bodo ustavili po neki francoski vesti 80 km zapadno od Piave, kjer da so že francoske in angleške čete v postojankah.

Dnevne vesti.

Župnim uradom! Kn. šk. ordinarijat je za prihodnjo nedeljo odredil za vse župne cerkve zahvalne božje službe za srečno rešitev Nj. Veličanstva.

Zahvalna služba božja. Minolo nedeljo se je po vseh župnih cerkvah na Koroškem vršila slovesna služba božja v zahvalo, da je koroška meja rešena sovražnika. Prezviseñi g. knez in škof dr. Adam Hefter je izdal poseben pastirski list, ki se je to nedeljo prečital s prižnice.

Cerkvene vesti. Do 18. novembra je razpisan en kanonikat gosposveški in župnija Naborjet do 16. decembra. G. veroučitelj Karel Mayerhofer v Beljaku je stopil v pokoj.

Povodom cesarjevega obiska. Deželno mesto koroške dežele je povodom cesarjevega obiska,

Podpisujte VII. vojno posojilo!

kolikor je bilo v kratkem času sploh storiti mogoče za dostojen sprejem, v vsakem oziru svojo dolžnost storilo. Občinstvo je Njega Veličanstvo navdušeno pozdravljalo; obžalovati pa moramo, da je gosp. župan Wetzlar pl. Plankenstern ob koncu svojega pozdrava zaklical namesto oficelnega, avstrijskega nemškega pozdrava „hoch“ neoficijalni in naš patriotski čut žaleči „heil“, ki so se ga po velikanski večini poslužili tudi drugi oficijelni zastopniki, da so se hoch-klici vdušili. Tudi šolarji, ki so delali špalir, so Nj. Veličanstvo pozdravljali izključno s heil! Ker med višjim uradništvom nimamo Slovenci niti enega uradnika v Celovcu, cesar tudi ni imel priložnosti govoriti z nobenim Slovencem. To bi se bilo pa lahko zgodilo vsaj pri duhovščini, toda duhovščina, zbrana na slavnostnem prostoru, je bila spregledana. „Kärnt. Tagbl.“ je objavil 13. t. m. dopis, v katerem se to dejstvo opravičuje vsled naglice in kratkega časa, ki je bil na razpolago za sprejem. „Nj. ekselencija g. deželni predsednik,“ pravi dopis, ki je brez podpisa, „je takoj, ko je bil o tem obveščen, g. generalnemu vikarju drju. Quittu izrecno zagotavljal, da mu je ta incident zelo neljuben in ga zelo obžaluje, katero odkrito izjavo je g. generalni vikar izrazom zahvale vzel na znanje.“

Samomor. V soboto, 10. t. m., ob 10. uri dopoldne se je v Celovcu na podstrešju hiše v Lidmanskega ulici 2 ustrelil v glavo z vodenim strelom bančni uradnik Janez Wassertheurer, star šele 28 let. Pravijo, da je bil neozdravljivo bolan.

Posebna milost. Iz Dobrevasi se nam poroča: Ob začetku vojne z Italijo je neki tukajšnji nemškonacionalni gostilničar hvalil Dalmatince in Bosance, kako hrabro da se borijo. Na vprašanje nekega gosta: No, kaj pa Slovenci, ali ti niso za nič? je odgovoril gostilničar: Pač, pač, Bosanci so pač „kerlici“; bodo pa tudi smeli poznej kaj zraven govoriti. Gost nato: Potem sploh ne bomo nikogar za dovoljenje vprašali, ampak bomo govorili, pa še kako! Značilno je, kako milost bi radi delili razni nemškonacionalni gospodje; med vojno sedijo doma pri polni mizi, ko drugi lačni prelivajo za domovino kri, potem bi pa ti gospodje še radi odločevali, kdo „sme“ govoriti in kdo ne. Nemec pravi: „Zum Lachen!“

Ing. agr. Jakoba Laha, adjunkta kulturnega inspektorata pri c. kr. namestništvu v Trstu, je imenoval glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske tajnikom družbe z namenom, da postane naslednik družbenemu generalnemu ravnatelju.

Za slovenske vojake v praških bolnišnicah je prišla dosedaj le ena pošiljatev knjig iz Trsta. Po zadnjih dogodkih na južnem bojišču so pripeljali zopet več Slovencev v Prago; potreba knjig je torej velika. Hrvatje povprašujejo po hrvaških knjigah. Slovenci, darujte ter pošljite franko obilo raznih knjig, slovenskih in hrvaških, na naslov: Prof. Jos. Skrbinšek, voj. laz. 11, oddelek V. v Pragi, češka tehnika.

„Jugoslovana“ 1. številka je izšla v Ljubljani 10. t. m. v zelo veliki, moderni obliki. List bo izhajal vsako soboto in stane naročnina za celo leto 8 K. 1. št. naznanja, da je konzorcij lista 15. sept. prosil Kat. tiskarno, da prevzame list v tisk. Tiskarna je dala takoj zelo ugoden odgovor, pa neobvezno. Šele 30. okt. je dobil obvestilo, da je Kat. tisk. dr. tiskanje lista v seji 29. okt. odklonilo. Našemu razumništvu in tistim, ki radi kaj več političnega čitajo, list najtopleje priporočamo. Uredništvo in upravištvstvo je na Kongresnem trgu št. 19.

Več luči! Zelo težko se godi ljudem, zlasti kmečkim, ker ne dobé zadostno petroleja. Pol litra do enega kvečjemu. Kaj je to, ko je treba luči v sobi, kuhinji, najbolj pa še v hlevu pri živini! Letošnja jesen nam je dala še veliko pridelka, krompirja, zlasti pa repe; tudi ajda je bila večinoma polna. Ali velika težava je, ko ljudje potem ko so čez dan na polju, da spravljajo pridelke, pridejo zvečer domov, da postorijo pri živini, porežejo repo in pripravijo večerjo, pa ni potrebne luči. In zjutraj! Ljudje so prisiljeni ležati po 10, 11 ur, ker v egiptovski temi ne moreš delati. Zgodilo se je že tako dovolj nesreč ljudem in živini zaradi teme. — Ali se s tem kaj prihrani? Prihrani se samo delo za poznejši čas. Torej uprava, več luči vsj do Svečnice! To zahteva blagor države!

Dholica. (Požar.) V četrtek, dne 8. t. m. dopoldan ob pol 11. uri se je začel sem iz Hostiča strašen krik. Takoj smo opazili, da gori hiša posestnika Jurija Bürgerja pd. Melharja. Krik ljudi, vplat zvonjenje sta privabila v naglici obilo ljudi, povečini žensk in otrok, kajti možje — tudi Melhar sam — so bili skoro vsi v Celovcu pri dražbi eraričnih vozov in po drugih opravkih. Ogenj je kot blisk hitro objel vso hišo in gospodarsko poslopje, da ni bilo mogoče rešiti drugega kot samo živino. Vse, prav vse je zgorelo do tal in le našim ženam in dekletom, šolski mladini z gđ. učiteljico Bertram in g. nadučiteljem Wietlschnigom in zlasti g. nadporočniku Josipu Wietlschnigu, ki je lastnoročno pripeljal brizgalnico in ves čas gasil, se je zahvaliti, da ni bila vpepeljena cela vas. Posestnik Melhar je imel nedeljo pozneje žalostno poroko. V juniju je došel z bojišča glas, da je padel njegov brat Robert, v avgustu mu je umrla v celovški bolnišnici po amputaciji noge mati in zdaj je po požaru izgubil še svoj dom in vse, kar je bilo v njem. Križev dovolj! Naj mu jih lajša Bog in dobra srca usmiljenih ljudi!

Guštanj. (Marijina družba.) Lepo se je izkazala dne 4. in 5. t. m. tukajšnja Marijina družba. Neustrašeno so hodila dekleta Marijine družbe od hiše do hiše in zbirale milodare za vdove in sirote padlih junakov. Nabrale so lepo svoto — čez 350 K. Vsa čast prvim dekletom! Prisrčna hvala vsem za njih trud. — Dne 8./9. je bil sprejem v Marijino družbo. Sprejetih je bilo 7 družbenic in 1 kandidatinja. Sedaj šteje naša družba 26 družbenic in 3 kandidatnje. Ustanovljena ima dva odseka in sicer časnikarskega in dobrodelnega. (Dekleta, le vrlo naprej! Ured.)

Blače. (Povodenj.) Zaradi neprestanega deževanja je Zila v nedeljo in pondeljek dne 29. oktobra zelo narastla. Tako je v Blačah prestopila svojo strugo ter poplavlila skoraj celo dolino. Ljudje, ki so bili na cestah, so bili izgubljeni, le malokateri se je rešil. Petnajst let stara deklica po imenu Helena Kröpf je šla v Goriče na semenj k svoji sestri. Nazaj jo je peljal sedemnajstletni Rihard Pip, hlapec iste hiše. Že v Goričah je bil konj do kolen v vodi. Drugi so ga opominjali, naj obrne, on pa ni slušal. Bila sta že skoraj v Blačah, kar voda konja izpodrine. Fant je še toliko zamogel, da je izpregel in deklico na konja posadil. Sam pa je plaval do bližnjega drevesa in se prijel za vejo. Ko pa vidi, da gre konj vedno bolj proti globočini, se spusti za njim in ga prime za uzo, na kateri se močno drži tri ure, dokler mu ni pošla moč. Ali končno se mora izpustiti in izgine v globočini. Deklica jezdi k drevesu in zleze nanj ter kliče ljudi na pomoč. Čeravno so ljudje delali ladje iz desek, do nje pa vendar niso prišli. Končno se je usmili eden in vesla krepko proti drevesu. Konj je še vedno stal pod njim. Deklica je bila rešena. Drugi dan je zelo upadla voda in jaz grem iskat potopljenega fanta. Tri dni je ležal v vodi, ko končno zadenem na njega. V obraz je bil zelo rdeč. Peljali so ga v Goriče. Drugi dan, bila je sobota, je bil pogreb. Hlapec je bil priden in delaven fant. N. p. v m.!

Uršulska gora. (Božja pot.) Tukajšnja stara, slovenska božja pot, je dobila sedaj v vojnem času novo veljavo; zlasti Korošci kažejo za njo posebno zanimanje. Jim je bila letos pač neko nadomestilo za ljubljene Sv. Višarje. Prišlo je letos na goro 15 procesij, in sicer 11 iz Koroške in 4 iz Štajerske (z Vranskega). Darovalo se je 75 sv. maš. Prvi so prišli na goro Jaborci, na god sv. Jurija, zadnji pa Kotlji, na god sv. Lenarta.

Uršulska gora. (Zvonovi.) Zvonove so tukaj začasno še pustili, kar je gotovo razveljavno za vse obiskovalce Sv. Uršule. Kako ganljivo je poslušati njih lepo ubrane glasove, kako segajo v srce in budijo spomine na nekdanje srečne čase. Gotovo bodo zvonovi privabili na goro še več romarjev. Nameravajo zvonove prestaviti v prejšnji zvonik pri vходу v cerkev ter ga primerno zvišati, da se bo glas zvonov slišal dalje naokoli.

Iz Spodnje Koroške. Samo nemške stražnike nastavljajo pri nas za vojne ujetnike, ki ne razumejo ne ujetnikov ne domačega ljudstva, in vendar je nujno potrebno, da se morejo stražniki glede ujetnikov razgovoriti z domačim ljudstvom. Zdi se, kakor da se Nemci ravna po pravilu: Pojdite Slovenci na fronto, mi pa bomo že doma opravili. Po vojski pa se bodo mogočno bili na prsi in se hvalili: Kaj vi, mi smo junaki, mi smo zmagali.

Loče pri Beljaku. 195 K 60 v za koroški sklad za vdove in sirote in za mladinsko oskrbo so nabrali šolarji loške ljudske šole dne 5. t. m. Za vsak kraj posebej je bilo določenih po par večjih otrok, ki so šli z nabiralno polo v roki od hiše do hiše in nabrali to čedno svoto. Tako

smo najlepše počastili prvi cesarjev god in proslavili naše slavne zmage proti bivšemu laškemu zavezniku. Oddalжил se je bojni hrum, potihnili topov gromenje, prosteje prsi dihaajo, pri srcu lažje je postalo.

Djekše. Prijave na sedmo vojno posojilo sprejema hranilnica in posojilnica na Djekšah ter daje vsa tozadevna pojasnila. Tudi že sedaj brezplačno oskrbuje za 153.200 K vrednostnih papirjev prejšnjih vojnih posojil.

Dobrlavas. (Razno.) Bralce „Mira“ bo gotovo zanimalo, koliko so tehtali največji zvonovi iz naše bližnje in daljnje okolice, oddani pri prvi rekviziciji zvonov. Tehtali so se na tehtnici železnične postaje v Sinčivasi in so imeli: velikovski 2610 kg, celovski farni 2300 kg, celovski stolni 2200 kg, škocijanski 2083 kg, dješki 2185 kg, dobrolski 1740 kg, št. ruperški 1755 kg, št. vidski 1062 kg. Naš veliki zvon je bil torej glede velikosti in teže na 6. mestu. — Pred kratkim smo položili k zadnjemu počitku Topličovo Lono iz Kokja, komal dvajset let staro dekle. Žalujemo za njo, ker smo ž njo izgubili eno izmed naših najboljših deklet. Bila je vedno ena izmed prvih, kadar je bilo treba kaj storiti ali žrtvovati za sv. vero ali za svoj narod. Zavoljo svojega čednostnega življenja je uživala splošno spoštovanje pri faranih, kar je pričala velika udeležba pri njenem pogrebu. Tako lepega pogreba že dolgo ni imelo kako dekle v naši fari. Milost, gospod proš so jo v krasnem nagovoru ob odprtem grobu postavili drugim dekletom za zgled. Kajti mlada leta je treba Bogu darovati. Kako že pravi sv. pismo? „Če hodi kdo kot mladenič (kot mladenka) po dobri poti, ne loči se od nje, tudi ko se postara.“ (Preg. 22, 6.) Počivaj v miru, draga Lona! — Minoli četrtek smo dobili tukaj prvi sneg. Ni ga veliko, a še ta je odveč, ker je prezgoden. Ponekod imajo naši kmetje še to ali ono na polju, posebno repo in zelje. Tudi stelje za zimo si še mnogi niso priskrbeli. Zato upamo, da kmalu zopet izgine ta „kajžarski gnoj“.

Št. Vid pod Juno. Izpraševanja se niso zbal, ampak so stopili pred sv. oltar ter bili poročeni spet trije pari: Aleksander Dominik pd. Hodrov na Proboju je pripeljal Škrjančevo Jero Logar, Jernej (Partl) Ferjan pd. Blažun na Roberci je odpeljal Buhovnikovo Mojcelno v Nagelčah in Matevž Hus pd. Karničar na Dobrovi je vzel Vrankovo Anico na Proboju. Dal Bog, da bi bili tudi ti trije pari srečni in veseli na tem in na onem svetu!

Rikarjavas. (Terice.) To ime je drugod že skoraj pozabljeno, a pri nas pod Juno še imamo dekleta, ki znajo tretji in kolovrat sukati. Zato se pa nič ne bojimo radi potrebne obleke, četudi druge zmanjka, prteno bomo vedno imeli. V mnogih hišah imajo take obleke, modre in ravošvnate, že pripravljene za moške in ženske, za stare in mlade. Glede obleke torej nismo v zadregi, pa tudi glede „pšenice“ ne, ker terice so tako radodarne in nagajive, da pošiljajo „pšenico“ — pezdrije kar v hiše ter prilagajo še najlepše šopke in razne verze, tako na pr. „Ta pušlec je v žido povit, pa k srcu pribit; je s srebrom okovan in Vam v hišo poslan.“ In za vse to pričakujejo na kak način „rešitev“.

Dobrlavas. († Dr. Krek.) Dne 20. oktobra so mil. g. prošt M. Randl darovali sv. mašo za dušnico za rajnega velikega prijatelja in dobrotnika kmetov in delavcev, poslanca g. drja. Janeza Ev. Kreka. Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi je darovala za njegov nagrobni spomenik 100 K, mil. gosp. prošt Matija Randl 25 K in g. kaplan Franc Krašna 5 K.

Laški napad na Brnco.

Minulo je. Zato smem pisati. Minulo je in se ne bo več povrnilo, zato spada v vojno kroniko, ki bo tako bogata žalostnih in veličastnih dogodkov.

Bilo je pondeljek, 20. avgusta 1917. Krasno jutro, nebo jasno kot ribje oko, solnce žgoče, deža že dva meseca nič. Ob 8. uri (po novem času) pristopim k oltarju kakor vsak dan. Vse gre po navadi. Ko pa mine povzdigovanje, zaslišim nek ropot, oddaljeno streljanje. „Bosanci se vadijo v ročnih granatah,“ si mislim. Toda hrup in šum narašča. Ko obhajam nekaj ljudi in se vrnem k oltarju, pridrvi moj cerkovnik iz zakristije in na glas zavpije: „Ta lašci fligarji (laški letalci) bombe mečejo!“ Res! Vedno silneje in glasneje brenči v zraku, vedno silneje se sliši pokanje. Kaj hočem? Najsvetejše na oltarju; prenoviti je moram v monštranci. Z vso silo se še vzdržim, a ko zaprem tabernakelj, udari blizu nekje s tako silo, da se cerkev strese, da šipe pokajo! Toliko da pospravim kelih, potem pa čutim, da me zapuščajo moči in iščem

opore. Pogledam na levo: Ministranta ni! Na desno, tudi tega ni, po cerkvi nikogar ne vidim. — Ne vem kako mi je, naenkrat stojim zunaj pred zakristijo, ravno ko se Caproni ziblje nad Brnci! Če pri takih priložnostih enkrat prideš iz tavnotežja, potem ne veš več, kaj delaš. Še danes na pr. ne vem, sem li ta dan zajutrkoval ali ne. — Po prestopu prvem strahu hitim med ljudi. — Vse je še plašno in zbegano. Vsak posebej mi pravi, kje da je bil, kako korajžno da je bežal!

Markov študent je bil še v postelji (študentje radi spó); hajdi v klet, četudi v samih spodnjih hlačah! Drugi sosed mi pripoveduje: „Žena ni hotela v klet in sva se resno skregala zavoljo tega.“ — Dve ženski ste zbežali s polja v „fretar“ (potok). — In tako naprej, vsak pove fajmoštru svojo zgodbo. —

Še zvečer je bil čutili strašen smrad od užigalnih snovi, posebno volne.

Dobri Bog nas je varoval. — Nekaj pobitih šip, druge nesreče ni bilo! — Najbolj so se mi smilili mali otroci. Vprvo jim je bil „špas“, ko so zagledali „Laha“, ker to nam ni bilo nič novega, da so nas obiskovali in nas fotografirali, A ko so čutili naši mali resnico, tedaj so na glas okaje bežali k materam. —

In v šoli so se ravno zbirali otroci! Kakšna nesreča bi se mogla zgoditi! S podukom seveda ni bilo nič. Še drugi dan — torek — ko je prišel v šolo fajmošter, so bili vsi plašni in raztreseni.

G. inšpektor bi nas ne smeli vprašati, kaj smo se ta dan naučili v šoli. Šele med odmorom sem jih spravil v boljšo voljo. Tedaj so smeli fajmoštra loviti in to je bil velik „špas“. Kdor je prvi ujel gospoda, je dobil groš in precej teh grošev je šlo iz župnikove mošnje.

Tako je bilo 20. avgusta na Brnci. Bog daj, da bi ne bilo nikdar več tako! Krasni uspehi naših vojakov nam dajo najboljše upanje.

Lasser.

Koroški gospodar.

Nova odredba glede jajc. Odredba z dne 18. julija se razveljavi in stopi 1. januarja 1918 v veljavo sledeča odredba deželnega predsednika z dne 25. oktobra: Vsak posestnik kur je dolžan v času od 1. januarja do 31. avgusta oddati od vsake kure 2 jajci na mesec na javno razglašeno nabiralnico. Odda se pa lahko kar naenkrat večja množina jajc za več mesecev skupaj. Posestniki kur so dolžni, dati od oblasti nastavljenim nadzornikom potrebna pojasnila, da se dožene dolžnost oddaje, in dostop do shramb. Cene jajcem bo deželna vlada od časa do časa določevala in bo veljavna sevé za neveljena, sveža jajca srednje velikosti. Odredba ne velja za občinski okoliš Celovca in Beljaka.

Centralna vnovčevalnica za živino. V seji vojnogospodarske komisije 8. t. m. je govoril posl. baron Pantz o centralni vnovčevalnici za živino. Zahteval je bilanco vnovčevalnic. Vlada je pritrdila. Pantz je protestiral proti temu, da bi te organizacije trajno ostale tudi v mirnem času, češ, da so te organizacije škodovale zdravi misli o direktni zvezi med producenti in konzumenti; sploh je bila napaka, da so stopile centrale v življenje kot akcijske družbe, ampak ljudstvo je pričakovalo splošnokoristne zavode z državnimi sredstvi in dobrimi državnimi uradniki. Omenil je, da je klavna živina porabljena in da črpamo le še iz plemenske in za gospodarstvo potrebne živine. Poljedelski minister grof Silva-Tarouca je izjavil, da je dal deželnim vladam navodilo, da dovolijo proste sejme za plemensko živino. Posl. Pantz je zahteval tudi dosedaj še nepojasnjeno visoko razliko cen za živino in meso.

Proč s centralami! Posl. Pantz je v zbornici interpeliral trgovskega ministra zavoljo pomanjkljive organizacije centrale za volno. Opozarjal je, da kmetom še ni bila izplačana vigredi oddana volna in da je bila odklonjega njihova prošnja, naj se jim pusti nekaj volne za domačo porabo, četudi le malo; pač pa je bila kmetom ponudena nadomestna volna (torej slabjša, nekaka „vojna“ volna, op. ured.) po 20 K, dočim je bila cena za ovčjo volno, ki so jo morali kmetje oddati, določena na 4 K.

Vojaški dopusti in oprostitev. (Iz krogov poslancev.) Ponavljamo svoječasno opozoritev, da je za omogočenje pozvedovanja v teh zadevah neobhodno potrebno, da se nam v vsakem slučaju dajo sledeči podatki: ime in priimek, rojstno leto, domovinska občina, stan in stalno bivališče, naborno leto, ali je dotičnik v rezervi ali v črni vojski, šarža, klasifikacija glede sposobnosti za orožje (A, B ali C), dopolnilno poveljstvo oziroma nadomestni (Ersatz) kader, natančni naslov vojaškega oddelka (bojna pošta), kjer dotičnik služi. Pri oprostitvah naj se sporoči, kedaj (če mogoče tudi pod katero številko) je prošnja odšla na ministrstvo in na katero. Prošnje so večinoma zelo površno sestavljene, brez prilog in potrdil; naj se natančno opišejo gospodarske in osebne razmere dotičnika in prošnja dobro utemelji (in kolekuje). Prošnje za oprostitev je vložiti pri okrajnem glavarstvu (mestnem uradu); prošnje za dopust poljedelcev se morejo vložiti tudi pri poljedelskem ministrstvu (seveda dobro opremljene). — Kdor se tega navodila ne drži, mu ni mogoče ustreči pri najboljši volji. Ministrstva imajo stotisoče podobnih prošenj. Izreži si to navodilo in shrani.

Zvišana udnina za ude e. kr. kmetijske družbe kranjske. Vsled silne draginje vseh predmetov, ki jo občuti tudi kranjska kmetijska družba pri svojem poslovanju in obratu, je sklenil družbeni glavni odbor povišati letnino za družbene ude počenši s 1. januarjem 1918 na letnih 6 K ter prenehati z oddajo brezplačnega sadnega drevja. Zato bo pa kmetijska družba pričela izdajati „Kmetovalca“ v razširjeni obliki kakor pred vojno, mu bo prilagala posebne strokovne priloge in bo izdajala „Kmetijski koledar“ v precej obširni obliki, ki bo služil kmetovalcem pri svojem obratu kot nekaka priročna knjiga in kot kažipot v vseh kmetijskih vprašanjih.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Književnost in umetnost.

„Misijonski Klaverjev koledar 1918“ je pravkar izšel. Prinaša lepe in zabavne povesti ter slike iz življenja in delokroga afrikanjskih misijonarjev in mladih zamorskih kristjanov. Naj omenimo razen drugih te-le povesti: „Misijonarjev kuhar“, „Dobri pastir“, „Misijonar kot zobozdravnik“, „Bičanje preide, Jezus pa ostane“. Izmed slik bi cenj. bralce posebno znala zanimati podoba nekega afrikanjskega malika, posutega z mnogimi žebli, ki pomenijo človeške žrtve njemu darovanih, večinoma malih otrok. Vsem, ki želijo pri reševanju duš sodelovati, priporočamo, da si nabavijo „Klaverjev koledar 1918“. Stane 40 vin. poštne prosto. Kdor naroči cel tucat ali več, dobi pri vsakem tucatu enega zastoj. Naročila sprejema Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Pred škofijo 8.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Vaš dobiček:

Ako svoje nasprotnike prisilimo za mir!

Vaša naloga:

Podpisujte

7. VOJNO POSOJILO!

V zalogi Družbe sv. Mohorja
v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta
(Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vezana K 4.—, za družnike K 3.—,
po pošti 60 vin. več. — Trdo vezana K 6:80,
za družnike K 5:10, po pošti 60 vin. več.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

sprejema prijave na

sedmo 5 $\frac{1}{2}$ % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 $\frac{1}{2}$ % amortizacijsko državno posojilo K 91.54;

II. davka proste 5 $\frac{1}{2}$ % dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice K 94.—.

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejemajo v brezplačno shrambo in upravo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Službo v župnišču išče dekle iz poštene in verne
kmetske hiše, ki je dovršilo tudi gospodinjstvo šolo v št. Ru-
pertu pri Velikovcu. Pojasnila daje župni urad v št. Ilju
ob Dravi, pošta Vrba, Koroško.

Harmonij se takoj kupi. Ponudbe na uredništvo „Mira“.

Pridna, poštena dekla

se sprejme od 1. januarja 1918 (od božiča) v službo
v župnišče z majhno kmetijo na Spodnjem Koroškem.
Ponudbe pod znamko „Dekla 100“ na upravništvo
„Mira“. Znamka za odgovor.

Daj nam mir, Gospod!

Enoglasna pesem s harmonijem ali orglami.
Partitura 35 h pri skladatelju A. Kosi, šolski
ravnatelj, Središče, Štaj. (V znamkah!) Istotako
se dobi pri njem „Nab. ljudske pesmi“ I. in II.,
znižana cena à 80 h.

Kupim
steklenice,
sode
in
zamaške.

Kislo vodo vino

in razpošilja

A. Oset, p. Guštanj (Koroško).

Framydol je sredstvo za po-
mlajenje las, ki rdeče,
svetle in sive lase in brado za trajno temno po-
barva. 1 steklenica s poštnino vred K 270.

Rydyol je rožnata
voda, ki
pordeči blede lica. Učinek je
čudovit. 1 steklenica s poštnino
vred K 245. — Povzetje 55 h več. —
Naslov za naročila:

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Razpisuje se služba

organista in cerkovnika.

Ponudbe do 1. decembra 1917 na
župni urad Strmec nad Vrbo (Koroško).

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin
„Ria-Balsam“ ne odstrani Vaših kurjih
očes, bradavic in trde kože v treh dneh
brez bolečin. Cena lončku z zajamčujocim
pismom K 275, 3 lončki K 550, 6 lončkov
K 850. — Na stotine zahvalnih in priznal-
nih pisem. — **Kemény, Kaschau** (Kassa) 1,
poštni predal 12/597 (Ogrsko).

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za mi-
nistrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete,
kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe
v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi
oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Zavarovalni oddelek.

C. kr. avstrijski sklad za vojaške vdove in sirote.

Najvišje pokroviteljstvo: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo cesar KAREL I. in Njeno Veličanstvo cesarica in kraljica ZITA.
Namestnika Najvišjega pokroviteljstva: Njegova c. in kr. visokost prejasni gospod generalni polkovnik nadvojvoda LEOPOLD SALVATOR
in prejasna gospa nadvojvodinja BLANKA.

Podpisujte vojno posojilo!

Skrbite zase in za svoje drage!

Pristopite k vojno-posojilnemu zavarovanju!

V četrti zimski vojni stoje naši sinovi in bratje na bojišču.
Njihovi oskrbi in varstvu je namenjeno vojno po-
sojilo. Njim moramo sedaj pomagati.

Splošna brambna dolžnost na bojišču, splošna dolžnost
podpisovanja v zaledju!

Vojna nam je prinesla splošno draginjo. Vojno posojilo pa
odpravi vse posledice. Kdor podpiše vojno posojilo, olajša breme
vsem, zmanjšuje draginjo ter nas bliža miru.

Mlačnež zavlačuje vojno, greši na splošnosti ter
škoduje sam sebi.

Vojno posojilo je za vsakega posameznika najvarnejša in
najboljša naložitev kapitala: za njo jamči vse premoženje v de-
želi, donaja najvišje obresti in je prosto vsakega posebnega davka.

Vsak je dolžan podpisati, kolikor je pač v njegovih močeh!

Vojno-posojilno zavarovanje je vsem kažipot.

(Zavarovanje se sklone potom pogodbe s c. kr. avstrijskim
skladom za vojaške vdove in sirote s c. kr. priv. zavarovalno
družbo na življenje „Avstrijski Feniks“ na Dunaju.)

Kdor hoče v bodoče hraniti, podpiše lahko veliko večji znesek
vojnega posojila, kakor v resnici poseduje. Istočasno skrbi za ženo
in otroke, za starše, sestre in brate. Vojno posojilo odplača po
lastni izbiri v 10 do 20 letih.

Ako umre — pa bilo kadarsibodi — tedaj prejmejo njegovi
nasledniki takoj polno vojno posojilo.

Zavarovanje je dostopno vsem v enaki meri: ljudstvu doma
kakor tudi vojaku na bojišču.

Sklad za vdove in sirote, kateremu je zaupano
volilo naših junakov, ne sme tudi danes držati križem
rok; gre pač za to, da čez žrtve in bremena vojne sezidamo pot
novi močni očetjavi za blaginjo in prostost naših vnukov!

Zato tudi vabimo: Stopite vsi v naše vrste! Podpisujte
vojno posojilo!

Predsedstvo

c. kr. avstr. sklada za vojaške vdove in sirote.

Najvažnejše koristi:

1. Nizki prispevki brez razlike starosti; sprejem od 15. od 60. leta.
2. Popolna veljavnost zavarovanja tudi v slučaju smrti v vojni.
3. Popolni obrestni dobiček vojnega posojila za podpisovalca.
4. Nezapadlost hranilnih vlog od prvega trenutka.

V slučaju 10 letnega odplačevanja se plačuje za podpisovanje
in zavarovanje zneska K 1000.— vojnega posojila mesečno samo
K 680; v slučaju 20 letnega odplačevanja pa samo K 310.

Sprejem brez zdravniške preiskave pri zavarovanjih do 5000 K.
Pri višjih zavarovanjih zdravniška preiskava in posebni pogoji.

Vojno-posojilno zavarovanje se lahko izvrši na:

- a) VII. davka prosto 5 1/2% državno posojilo. Najnižja zavarovalna
svota K 500.—. Trajanje zavarovanja: Po volji podpisovalca
10 ali 20 let, a ne čez 70. leto starosti;
- b) VII. davka proste 5 1/2% državne zakladnice. Najnižja zava-
rovalna svota K 1000.—. Trajanje zavarovanja: 9 let, t. j. do
leta 1926. (Leto zapadlosti drž. zakladnic.)

V slučaju b) se izplača nominalna vrednost državnih zakladnic
podpisovalcu v gotovini po preteku zavarovalne dobe.

Zahtevajte posebna pojasnila o vojno-posojilnem zavarovanju
z enkratno vlogo!

Pojasnila dajejo in ponudbe sprejemajo:

Deželna poslovalnica v Celovcu ter okrajne poslovalnice v št. Vidu ob Glini,
Spitalu ob Dravi, Beljaku, Velikovcu, Volšperku zavarovalnega oddelka c. kr.
avstr. sklada za vojaške vdove in sirote in vsi davčni uradi in šolska vodstva.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne
loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo,
Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Kup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.